

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ & ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ στη ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

7-4-2026

Κλικ για προσθήκη κειμένου

Δρ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ,
Εμπειρογνώμονας Δημόσιας Διοίκησης
Πρόεδρος Διοικητικού Επιμελητηρίου
Τμηματάρχης Εσόδων ΤΑ, Υπουργείου Εσωτερικών

ΑΡΧΗ της ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ

- **ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ, Η ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ Η ΣΥΜΦΩΝΗ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ/ΔΙΚΑΙΟ**
- **ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ** είναι η υποχρέωση της Διοίκησης να δρα σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες δικαίου.

ΥΠΟΧΡΕΟΙ...

- **Αρθρο 82 παρ 2 Σ: Η Διοίκηση ως οργάνωση**
- **Αρθρο 25 ΥΚ (31 ΚΔΥ): Ο Υπάλληλος ατομικά !**
«ο υπάλληλος είναι υπεύθυνος για τη νομιμότητα των υπηρεσιακών του ενεργειών»
- Η αρχή έχει θετικό και αρνητικό περιεχόμενο.
- Κατά το θετικό περιεχόμενο, οι ενέργειες της Διοίκησης πρέπει να είναι σύμφωνες ή να εναρμονίζονται προς τους ισχύοντες κανόνες δικαίου.
- Κατά το αρνητικό περιεχόμενο, οι ενέργειες της Διοίκησης δεν πρέπει να αντίκεινται προς τους κανόνες αυτούς.

Στοιχεία ΝΟΜΙΚΗΣ επιστήμης

- **ΔΙΚΑΙΟ**: Σύστημα γραπτών κανόνων που ρυθμίζουν υποχρεωτικά την ανθρώπινη συμπεριφορά και εκφράζουν την υφιστάμενη πολιτικοκοινωνική ισορροπία εντός του κράτους
- **ΚΡΑΤΟΣ και ΔΙΚΑΙΟ**
- **Εντολή/ πρόβλεψη κύρωσης/έλεγχος**

ΠΗΓΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

- **ΣΥΝΤΑΓΜΑ**
- **ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ**
- **ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ & ΔΗΜΟΣΙΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ**
- **ΝΟΜΟΣ**
- **ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**
 - ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ
 - ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
 - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ
 - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ κλπ

1. ΣΥΝΤΑΓΜΑ 1975

- Ε' Αναθεωρητική Βουλή (εκλογές 17^{ης} Νοεμβρίου & δημοψήφισμα 8^{ης} Δεκεμβρίου 1974)
- **ΣΥΝΤΑΓΜΑ 11^{ης} Ιουνίου 1975**
- ΣΤ' Αναθεωρητική/ αναθεώρηση 1986
- **Ζ' Αναθεωρητική/ αναθεώρηση 2001**
- Η' Αναθεωρητική/ αναθεώρηση 2008
- Θ' Αναθεωρητική/αναθεώρηση 2019
- Σήμερα...

4. ΝΟΜΟΣ (ΤΥΠΙΚΟΣ)

- Πολιτειακή πράξη που δημιουργείται με συνταγματική διαδικασία και θέτει υποχρεωτικούς κανόνες στο κράτος

Προδικασία: νομοσχέδιο, πρόταση νόμου-επεξεργασία

Διαδικασία συνταγματικά οριζόμενη:

- ΨΗΦΙΣΗ από τη **ΒΟΥΛΗ**
- ΕΚΔΟΣΗ από **ΠΡΟΕΔΡΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**
- ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ στο **ΦΕΚ**
- Ο ΝΟΜΟΣ ορίζει για το μέλλον- Αναδρομικότητα

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΝΟΜΟΥ

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ-ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

(ημεροχρονολογία, ΦΕΚ, μεταβατική
εξαιρέσεις-ειδική)

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ προηγούμενων νόμων
που ρυθμίζουν το ίδιο θέμα

ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΝΟΜΟΥ, ρητή ή σιωπηρή

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ...

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΝΟΜΟΥ

- **Τα σαφή, δεν θέλουν ερμηνεία ! ! !**
- Μόνο με εργαλεία της νομικής επιστήμης...
- Αυθεντική, με άλλο νόμο
- Γραμματική
- Συστηματική
- Ιστορική
- Τελεονομική

Σαφές έναντι προβληματικού

N.4555/2018 αρ.222

«Ακίνητα, στα οποία διακόπτεται η ηλεκτροδότηση, απαλλάσσονται από την καταβολή ενιαίου ανταποδοτικού τέλους καθαριότητας και φωτισμού, από την ημερομηνία υποβολής δήλωσης του ιδιοκτήτη τους ή του νόμιμου εκπροσώπου αυτού προς τον οικείο δήμο ότι δεν ηλεκτροδοτούνται και ότι **δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν**. Μέχρι την υποβολή της ανωτέρω δήλωσης, τα τέλη οφείλονται ανά κατηγορία ακινήτου και καταβάλλονται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του από 20.10.1958 β.δ.

Εάν, παρά την υποβολή της δήλωσης διαπιστωθεί ηλεκτροδότηση ή **χρήση του ακινήτου**, επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου το τέλος που αναλογεί από το χρόνο απαλλαγής και ισόποσο πρόστιμο.».

N.5027/2023 αρ. 39

Οι δήμοι βεβαιώνουν ταμειακά **τα κάθε είδους οφειλόμενα ποσά, από οποιαδήποτε πηγή**, που καθίστανται **εισπρακτέα έσοδα**, εντός αποσβεστικής προθεσμίας πέντε (5) ετών, που αρχίζει το επόμενο έτος από τη γένεση της οφειλής,...

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ από ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ-ΤΕΧΝΙΚΟΥΣ

- A) Γνώση βασικών αρχών λειτουργίας δημόσιας υπηρεσίας (ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ..)
- B) Γνώση βασικών κανόνων διοικητικής διαδικασίας (Κώδικας ΔΔ ν.2690/1999)
- Γ) Γνώση ειδικής επιστήμης-τεχνολογίας

ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ...

A) Κώδικας Δεοντολογίας Δ.Υπ. 2022

Αρχές Νομιμότητας, Δημοσίου Συμφέροντος,
Διαφάνειας, Αμεροληψίας, Χρηστής Διοίκησης,
αναλογικότητας, προστατευόμενης εμπιστοσύνης

B) Ειδικοί κώδικες ανά επάγγελμα

Πχ Οικονομολόγοι, αστυνομικοί, εφοριακοί κα.

Συμπληρωματικότητα Δεοντολογίας

ΕΥΘΥΝΗ λόγω ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ = ΙΕΡΑΡΧΙΑ

(ΑΞΙΩΜΑ = ΑΥΞΗΜΕΝΗ ΕΥΘΥΝΗ)

- Γενικός Διευθυντής (περίγραμμα)
- Διευθυντής (περίγραμμα)
- Τμηματάρχης (Αρμοδιότητες-περίγραμμα)
- Ειδικός επί ορισμένου κύκλου θεμάτων

Απαγόρευση ιεραρχικής υποκατάστασης!

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ...

Αυταρχική διοίκηση
Ηθική δέσμευση
Προφορικότητα
Πίεση Χρόνου
Πίεση έργου/ων
Ασάφεια νόμου
Χαλαρότης
διαδικασιών...

Αντιμετώπιση προβλημάτων

ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΤΗΤΑ- Αναζήτηση εγγράφου (ΚΔΔ)

ΠΙΕΣΗ ΧΡΟΝΟΥ- Ενημέρωση προϊσταμένων

ΠΙΕΣΗ ΕΡΓΟΥ-Ουδείς υποχρεούται στα αδύνατα

ΑΣΑΦΕΙΑ ΝΟΜΟΥ- Αναζήτηση ιεραρχικά διευκρινίσεων

ΧΑΛΑΡΟΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ- Αναζήτηση οδηγιών

ΑΥΤΑΡΧΙΚΟΤΗΤΑ- ΛΕΒΕΝΤΙΑ!

ΗΘΙΚΗ ΔΕΣΜΕΥΣΗ... ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

-Σημαντική η αξιοποίηση μετρήσεων!

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

- A) Καταφυγή σε ΣΥΜΒΟΥΛΟ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
- B) Απαραίτητη η Απολογία
- Γ) Δικαίωμα νομικής συνδρομής
- Δ) Κρίση σε β'βάθμιο όργανο (σοβαρά)
- Ε) Β' βάθμιο με συμμετοχή εκπροσώπων και Διοίκησης και εργαζομένων (Διαφάνεια, Διαδικαστική Δικαιοσύνη)
- ΣΤ) Δυνατότητα προσφυγής σε Δικαστήρια

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Β' ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΥ

Συνεδριάσεις καθ' όλο το α' εξάμηνο και
Δεκέμβριο 2024 (5 μήνες για έκδοση
Υπ.Απόφασης ανασυγκρότησης)

Εξέταση 84 υποθέσεων, με **67**
κατηγορούμενους

Επιβολή, **ΟΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΥΣΗΣ** σε **11**

Προσωρινή ΠΑΥΣΗ σε **17**

Καταδίκη 60 (28 με παύση...)-Αθώωση **7...**

Περιπτώσεις μηχανικών...

1. Πολιτική εντολή για παρανομία
2. Συντήρηση Αρχαιοτήτων, αμέλεια
3. Κατασκευή αυθαιρέτου κτίσματος
4. Βεβαίωση εισφοράς παραγεγραμμένης
5. Μηχανικός με καθήκοντα Π.Ο.Υ.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΕΙΣΦΟΡΑ σε ΧΡΗΜΑ

άρθρο 9 ν.1337/1983

-Εναρξη προθεσμίας, από λήξη έτους κύρωσης πράξης εφαρμογής

-5ετής προθεσμία για βεβαίωση και άλλα 5 για είσπραξη (άρθρα 2 και 6 α.ν.344/1968)

-Σύγχυση με αποσπασματική νομοθεσία, οδηγίες ΥΠΕΝ

Πόσο διαρκεί η προθεσμία βεβαίωσης της εισφοράς;

Νομολογία υπέρ 5ετίας (ΣΤΕ 1995 και 2020)

ΕΠΙΛΥΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ

Γνωμοδότηση 170/2020

«...η **πενταετής αποσβεστική προθεσμία** της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του α.ν. 344/1968 για την έκδοση της πράξης επιβολής της εισφοράς αυτής (εν ευρεία εννοία βεβαίωση της εισφοράς) από τον αρμόδιο Ο.Τ.Α. **αρχίζει από το τέλος του έτους κατά το οποίο κυρώθηκε** η (αρχική ή η διορθωτική αυτής) πράξη εφαρμογής, ...»

-Νόμος 3086/2002 άρθρο 7παρ.4

«...μετά την αποδοχή τους οι γνωμοδοτήσεις αποτελούν πράξεις που είναι υποχρεωτικές για τη Διοίκηση»

-Γνωστοποίηση αποδοχής με ανακοίνωση ΥΠΕΣ (94670/21-12-2021) προς ΑπΔς «Αναδιάταξη έννομης τάξης»

ΝΟΜΟΣ 5027/2023 (ΥΠΕΣ)

- Ενιαιοποίηση πλαισίου προθεσμιών!
- Ισχύς για **ΌΛΑ ΤΑ ΕΣΟΔΑ** «κάθε είδους οφειλόμενα ποσά, από οποιαδήποτε πηγή που καθίστανται εισπρακτέα έσοδα»

Δεν είναι βάσιμη οποιαδήποτε άλλη εκδοχή !

Βεβαίωση 5έτη, πλην μικρότερων ειδικών

Είσπραξη 5έτη, συν άλλα 5 με ειδοποίηση

- Απόρριψη αιτήματος ΚΕΔΕ εξαίρεσης εισφοράς ...

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ...

Αργοπορία πολλών δήμων να βεβαιώσουν

Από αμέλεια (κακή λειτουργία υπηρεσίας,

Από σκοπιμότητα (απόφαση αιρετών),

Από αδυναμία (υποστελέχωση κλπ)

Από άστοχες νομικές συμβουλές...

Από αίσθηση κυριαρχίας στις εξελίξεις...

Μεγάλα χρηματικά ποσά, χάθηκαν!

ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ (από 3-3-2025 κι έπειτα)

Αρθρο 39 ν.5027/2023 (5ετία)

Νομολογία: 50/2024 ΔΕφ Τρίπολης

524/2024, 1795/2024, 11110/2024 και 11266
ΔΠρ Αθήνας... 2909/2022 Δεφ Αθήνας

ΜΗ αναδρομικότητα ΦΟΡΩΝ (Σ 78παρ.2)

**ΜΗ παρέμβαση Νομοθετικής σε έργο Δικαστικής
εξουσίας...**

Εξακολούθηση = Πειθαρχική/Ποινική ευθύνη

Περιπτώσεις προβληματικές...

- Χορηγούμε βεβαίωση... «υπό την αίρεση αλλαγής της νομοθεσίας και βεβαίωσης των ποσών που θα προκύψουν για τη συγκεκριμένη ιδιοκτησία...»
- «διακόψαμε την έκδοση βεβαιώσεων... μετά τη συνάντησή μας στο ΥΠΕΝ και βασιζόμενοι στην προσδοκώμενη νομοθετική ρύθμιση εκ μέρους υμών»
- Σύμφωνα με την .../9-11-2010 Απόφαση Νομάρχη... κυρώθηκε η 1/Πράξη Εφαρμογής... ο υπολογισμός της τιμής οικοπέδου προκύπτει... [20-2-2025]

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

ΥΚ και ΚΔΥ (ν.3584/2007)

Άρθρα 107 (ΥΚ) και 111 (ΚΔΥ)

κάθε παράβαση υπαλληλικού καθήκοντος που προσδιορίζεται από τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν στον υπάλληλο οι κείμενες διατάξεις, εντολές και οδηγίες...

Η παράβαση καθήκοντος κατά τον Ποινικό Κώδικα ή άλλους ειδικούς ποινικούς νόμους,

Η αμέλεια, καθώς και η ατελής ή μη έγκαιρη εκπλήρωση του καθήκοντος.

Η προδήλως αδικαιολόγητη μη εξυπηρέτηση των πολιτών και η υπαίτια μη έγκαιρη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις

ΠΟΙΝΙΚΑ...

ΠΚ 390 Απιστία, για
αιρετούς

ΠΚ 259 Παράβαση
καθήκοντος, για
υπαλλήλους

Αριθμός...968.../2025

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

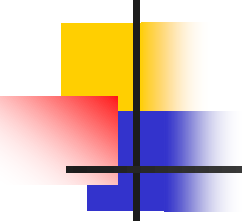
Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές, Κονδυλία Παπαγιάννη, Πρόεδρο Πλημμελειοδικών, Ανδρέα Μπότσαρη και Νεκταρία Ξελευσσακλή, Πλημμελειοδίκες.

Συνήλθε στο γραφείο της Προέδρου στις 5 Μαρτίου 2025, παρουσία της Γραμματέως Δέσποινας Μυλωνά, προκειμένου να αποφανθεί για την παρακάτω ποινική υπόθεση:

Κατά του [redacted] Νικολάου ασκήθηκε ποινική δίωξη για την αξιόποινη πράξη της απιστίας κατ'εξακολούθηση σε βάρος Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με προκληθείσα ζημία που υπερβαίνει συνολικά το ποσό των 120.000 ευρώ, τελεσθείσας δια παραλείψεως από υπαίτιο που είχε εκ του νόμου ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να προβεί σε ενέργεια για την αποτροπή της επέλευσης της ανωτέρω ζημίας και διενεργήθηκε κυρία ανάκριση.

Μετά το πέρας αυτής ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών Αθηνών, Στέφανος Μπαξεβάνης στις 31 Δεκεμβρίου 2025 εισήγαγε τη δικογραφία που σχηματίστηκε στο Συμβούλιο τούτο με την υπ' αριθ. 4129/2024 έγγραφη πρότασή του και η οποία έχει ως εξής:

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑ
ΕΙΣΠΝΤΡΙΑ

*Ο υπάλληλος είναι υπεύθυνος για
τη νομιμότητα των
υπηρεσιακών του ενεργειών...»*

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ !